

Carrer Major

Bagà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Nucli històric
Emplaçament Al nucli antic de la vila.

Coordenades:

Latitud: 42.25271
Longitud: 1.86114
UTM Est (X): 406056
UTM Nord (Y): 4678463

Classificació

Número de fitxa 08016-43
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Elements a conservar: estructura general de les cases (planta amb porta entrada i porta botiga, dos pisos amb balcons o finestres, golfes amb eixida); arc interior al nº 3, arc diafragma i volta al nº 7; esgrafiats a la façana del nº 9; al nº 13 mènsula de cap de biga, aparell d'opus spicatum, possible muralla; motlures al nº 6.

Protecció Inexistent
Número inventari IPAC nº 2981, any 1982

Generalitat i altres inventaris

Accés Obert
Ús actual: Religios
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Bagà. Pl. Catalunya, 7. 08695 BAGÀ
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua

Descripció

Carrer estret i un xic pendent, sobre un traçat i parcel·lació probablement del segle XIII. És l'accés principal a la plaça major, porticada, des de la parròquia i la placeta de la nova casa de la Vila. És un carrer curt travessat per un carrer cap al riu anomenat carrer del Mur i un altre carrer a la part alta de la vila anomenat carrer Forment. Aquest carrer constitueix un dels dos eixos N-S del clos emmurallat. La major part de les cases van ser reformades modernament, tot i que algunes conserven elements destacables. L'estructura general de les cases és de planta, dos pisos i golfes sota teulada, amb la teulada a un vessant cap al carrer. Generalment hi ha botigues a la planta baixa, tot i que molts baixos encara es troben tancats o en procés de rehabilitació; i pisos als nivells superiors. La planta baixa acostuma a tenir dues portes, una per accedir als pisos i altra que s'utilitzava com a botiga. Els pisos tenen balcons i a les golfes algunes cases encara conserven l'eixida amb barana de fusta o ferro. Algunes cases són de pedra i d'altres s'han arrebossat. Les cases s'assenten sobre cases ja edificades a l'edat mitjana com mostren alguns elements puntuals: un arc diafragma i volta apuntada al nº 7, un fragment de mur mitjaner d'opus spicatum i un cap de biga tallat i amb restes de policromia al nº 13. El portal del nº 8 té els brancals i una llinda esculpides en pedra (Casa Rac, antic estatge d'una família de "donzelles" segons la tradició). La casa del nº 9 presenta unes pintures esgrafiades de finals del segle XIX a la façana. La del nº 3, cal Noguera, té un arc una mica apuntat paral·lel al carrer. Hi ha la possibilitat de que els dos arcs que es conserven formessin porxos en aquest carrer. Algunes d'aquestes cases tenen façana al carrer Calic, ja que interiorment tenen entre dues i tres cruïlles: la primera correspon a l'habitatge que dona al carrer Major, la tercera que dona al carrer Calic queda elevada respecte a aquest degut al desnivell. Aquest espai a principis de segle XX estava ocupat per horts que possiblement toquessin a la muralla i que posteriorment van ser utilitzats per ampliar les cases i van ser buidats aconseguint un espai soterrani. El carrer Calic era el límit del recinte emmurallat de la vila i aquí hi hauria un pany de muralla, que protegia la vila en el desnivell cap al Bastareny. Les cases estaven separades de la muralla per una mena de camí de ronda, ja que estava prohibit construir-les adossades. Aquest espai que ara s'aprofita per garatges amb entrada pel carrer Calic pot correspondre a l'antic camí de ronda i es constata la diferència de construcció en aquest espai.

Observacions:

Nivell protecció a les NNSS de Bagà any 1983: 1c (conservació estructura urbana i edificis). Mapa topogràfic de Catalunya editat per l'Institut Cartogràfic de Catalunya E/ 1:5.000.

Història

La illa de cases entre el carrer Major i el carrer Calic sembla que tingui la base més antiga que les cases de davant. Sembla probable que hi hagués un porxo a sota de les cases i que es respectés el camí de ronda abans de la muralla. Sens dubte aquest carrer ja va ser parcel·lat l'any 1233 amb la carta de fundació i privilegis de poblament de la vila.

Bibliografia

CATALÀ, Pere (1976). Els castells catalans. Dalmau Ed. P. 840-855. SERRA VILARÓ, J. (1930). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus Arxius. 3 vols. Reedició de 1989 del Centre d'Estudis

Baganesos.

